

Prof. Dora Boyadzhieva – autorica vrijednih sorti pšenice od nacionalnog značaja

Автор(и): Растителна защита
Дата: 20.10.2024 Брой: 10/2024

Jedna od doajena bugarske oplemenjivačke škole, prof. dr. sc. Dora Boyadjieva, napustila je svijet agrarne znanosti u dobi od 90 godina.

Prof. Boyadjieva diplomirala je na Visokom poljoprivrednom institutu „Vasil Kolarov“, danas Poljoprivrednom sveučilištu – Plovdiv, 1957. godine i odmah započela rad u Institutu za biljne genetičke resurse „K. Malakov“ u Sadovu, gdje se odvijala cijela njezina stvaralačka karijera. Zahvaljujući velikoj ljubavi prema Sadovu i brojnim sortama koje je stvorila, a koje su sudjelovale na međunarodnim izložbama te bile nagrađivane priznanjima i odlikovanjima, proglašena je i počasnom građankom grada.

Njezini prvi uspjesi datiraju iz ranih 1970-ih, kada je, kao dio tima, oplemenjivala visokoprinosne bugarske sorte pšenice. Glavni doprinos prof. Boyadjieve je razvoj sorte pšenice „Sadovo 1“, koja je gotovo 40 godina služila kao nacionalni standard u skupini B – pšenice pogodne za samostalnu proizvodnju kruha s povećanom snagom.

Nakon što ju je 1973. odobrila Državna komisija za sorte i uvela u zemlju, prinos zrna povećao se u prosjeku za oko 100 kg po dekaru. Karakteriziraju je stabilan prinos i izuzetna ekološka plastičnost.

Također je autorica sorti pšenice „Sadovo 552“, Momčil, visokoprinosne Nikibo, Prelom, Boryana i posebno popularne u Turskoj Yunak, koja je otporna na sušu i pogodna za iznimno visoke temperature i sušne uvjete.

Godine 2014. sorta Nikibo postala je pobjednik u kategoriji „Sjeme i sadni materijal“ na natjecanju inovacija na Agra 2014. Izuzetno je visokoprinosna. Ove karakteristike naslijeđene su od jednog od njezinih roditelja – sorte Prelom, u kombinaciji s dobrim produktivnim iznošenjem i formiranjem gustog sklopa. Sorta ima srednju otpornost na uzročnike smeđe i stabljичne rđe.

Najveće priznanje za prof. Boyadjievu kao znanstvenicu je njezino sudjelovanje u pisanju poglavlja o istočnoj Europi u Svjetskoj knjizi o pšenici i postignućima oplemenjivanja.

Za svoj 80. rođendan prof. Boyadjieva primila je osobni pozdrav predsjednika Rosena Plevnelijeva, koji je deset godina ranije bio gost na tradicionalnom Danu poljoprivrednika u IPGR Sadovo. U svom obraćanju naglasio je da su njezina postignuća pridonijela jačanju autoriteta suvremene poljoprivredne znanosti i da je njezin rad primjer svim mladim znanstvenicima.

Oproštaj od prof. Dore Boyadjieve upućujemo riječima višeg asistenta prof. dr. sc. Ivana Aleksijeva iz IPGR-a, izrečenim na Danu poljoprivrednika 2024., posvećenom njezinom 90. rođendanu: „Veliko hvala prof. Dori Boyadjievi na svemu što je učinila za znanost, za Institut u Sadovu, za grad Sadovo i za ljude! Zahvaljujem joj se od srca!“